

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Krønike-Riim til Børne-Lærdom med Indledning og Anmærkninger

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. XIX. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1829_477A-txt-shoot-idm1201/facsimile.pdf (tilgået 09. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

dog Portugiserne Preisn paa Hævet, indtil Spanierne indtog Portugal, (under Philip den Anden); men sat kom Hollanderne, som paa samme Tid var sig los fra Spanien, fortængde Portugiserne i Øst-Indien, og i det Sytende Aarhundrede var Hollænsk Ucunning paa Hævet. Endelig kom Engeland, i det Aarhunde, og medens Revolutions-Krigene forhvervede hele Øst-Indiet, blev Engeland enevældig saavel i Øst-Indien som paa Hævet.^{*)}

Området i dette Omfang har Historien, efter mine Tanker, først meddeles mundtlig, og, naar det er gjort til gavn, mener jeg, disse Kroniske-Råum, der leverer Området til en Universal-Historieskrivning, kan være til Nutte, dels for deri at glemme, hvad man har lært, og dels for deredt at føre til nærmere Bellundtskab med de mest værdigste Mænd og Folke-Færd! Alas vil nemlig finde, at Endel af Råumene er aldeles som God i Hose, medens der i Andre maa blid nærværen Endel, der i Par forudsættes herledt, men skal oplyses ved en Almættning, der i Hukommelsen vil følge med det Ord i Råmet, der er bundet til. Hør nu at lette Brugen af disse Råum med Spørgsmålets-Tegn, tilsoer jeg en lille Kortle Annæmninger i Bogstav-Ordenen, hvorej jeg stræber kærligt at give de Oplysninger, de Fleste kunde onfse, og, flindt det med slige Gierminger, et en misliig Sag, hvor de dog forsøges, især da alle livlige Barn, som holdes til at læse med Ester-Talte, derved kan have sig selv Endel med lidt Uimage. I Sovrigt er det mit Forsøg at udarbeide en pros-

^{*)} Beredtlig ledes Uderklædningen paa begge Sider, naar man tillegnes Landsterrættet, har det historiske Kort (Mæns Strom) set fra, men notwendigt er det ikke, og desuden vilde den være en fatal Sag, naar Hollænsk endte, at tilsværtning i Historisk Kort efter en jernmiddeled Mænnes-Skab, som kunde blive godt Skab, os gjøre samme Nutte, da de fleste Navne og Kartal, paa et havdant Kort, er klævets.

saalt Øversigt af Universal-Historien, omrent af samme Storehuse som Joh. Müllers bekendte fire og tive Bøger i tre Bind, hvor, saavidt muligt, selvf Jættet nævnes, uden hvad der tillige fortælles efter Kilderne, saa Børnene ved hvad der er, de løser om. Hemedt fulde (Gærdernes Landes-Historien uafledt, der bør behandles som en egen Sag) Æ en universal-historiske Cyklus slutter, som jeg vilde forde gienuevandret af den, der græce til Holstolen, og jeg tor mente, de kom der da, vel mod langt først Mando og Byers Navne, Slægt-Registree og Aars-Års, men ogsaa mod langt bedre Boffred om de store Handlinger og Gierningss Mænd i Tidens Lob, og med anderledes Deeltagelse i Mens neftes-Slagterns vidunderelige Levnetss-Lob, end der nu sidr vanlig står.

Nu kan man vide, fra hvilken Side dette Forsøg skal betragtes, og hvordan det kan benyttes, men jeg et saa vant til, at Alt hvad jeg gør, skal talbes godt, at jeg må vente det dobbelt om et første Forsøg, der ikke blot har mange vise Felige Mangler, men er vaabenloft mod hvem, der vil betragte det Flavst, enten som en Råums-Kronike, der heel igjennom fulde fortælles af sig selv, eller som en Korte historiske Digte, der fulde kunne sydliggiore den esthetiske Kritik. Alt hvad jeg herom kan sige, er, at det skal være mig omrent det Samme, hvordeltes man bedommer Bogen, naar man kun vil benytte hvad man finder brugbart; thi da L. i us. Iighed var Hoved-Sagen, maatte jeg udelade Afspillet, der nu ikke vilde flæsfig, og meddele Resten i den Form det vilde blive tilstigt for mig, enten det saa var den mest eller den mindst tilfælde til Høysigten. Oplever Bogen flere Uplag, mens jeg lever, skal jeg giøre mit Bedste med at forbedre den, og jeg ved, den kan øgenlig Indgåe være i Drætt, saalænge den er den eneste i sit Slag.

Christiansborg d. 2de Decbr. 1828.

N. F. S. Grundtvig.

